

non minus est causa, quam calor extraneus. Hinc illud quoque est, quod albescant, & sint spumosa aliquantulum. Atque eadem nunc est causa lapidis: nam calculi aut condensantur à calore, aut quia materia crassa congeritur. Quid nunc igitur faciendum? Tria potissimum: euacuandum est corpus primum, deinde membra sunt alteranda: tertio præcipienda sunt illi usitata exercitia. Membra autem alterari non possunt, nisi corpus prius purgatum sit: itaque ventriculum corroborabo inunctione oleorū, mastichino, nardino, quibus addam etiam rosatum, propter corporis temperaturam. Cessante ventriculi dolore, obstructions ut tollam, summa ope nitari: id autem fiet syrupo de cichorea & betonica, quia materia frigida: atque hac de causa acetosis superfedebat. Deinde curabo purgari verius corpus, aut hiera, aut elephantinis, quibus addam aut aureas, aut cocchias, prout materia fuerit pituitosa. Post hæc alterationi ipsius ventriculi intendam, & dabo:

R. Diachalamenti ʒ. ij.

Aromatici rosati ʒ. j.

Quod reliquum est, repetat sua exercitia, aut utatur diæta attenuante: id est, calida & sicca, & vescatur aubus paruis, & sæpe hauriat oxymel.

CONSILIVM CCVIII.

Doctrina methodica de fluxionibus ventris.

SUPPONIMVS fluxionem ventris, ut alias ostendimus, esse actionem læsam facultatis expulsiuæ ipsorum intestinorum. Vel igitur huiusmodi læsio primogenio affectu inerit intestinis, vel aliunde communicabitur: si aliunde communicabitur, vel ad ipsa non transmittitur quod transmitti debet, vel defertur quod deferri non debet. Primo, dicamus non transmitti, quod est transmittendum: quoniam facultas motiua à cerebro descendens, aliqua occasione intercipitur: ita ut omnes muscoli in recto intestino existentes resoluantur, & iam præter voluntate in continuè excrementa egerantur. Sicut contingit in epileptis, apoplexis, & in aliqua interdum paralyfi. Hoc fluxionis genus sub symptomatis sensu contentum, nomine caret, tanquam quod semper à sua causa depēdeat, & eius curatione tollatur. Secundo, aut defertur quod deferri non debet: vel à causa extrinseca, ut à cibis, vel quantitate, vel qualitate, vel ordine, vel tempore sumendi excedentibus, vel ratione medicinæ nimium effrenis, violenter attrahentis humores, & mordicantis. Tertio, vel ratione veneni assumpti colliquantis & putrefacientis. Quolibet horum ex propriis accidentibus & ex historia relata per ægros, vel absidentes cognoscitur: vel fuit à causa intrinseca, & tunc motus huius cause vel erit naturalis, vel præter naturam. Si naturalis, critica hæc fluxio appellabitur, consequiturque ægritudinem, nullo plerunque remedio indigens. Si præter naturam, id quod defertur, vel erit sanguis, & hic vel ab hepate transmittetur ad intestina, ob alterantis potentie imbecillitatem: & si hæc imbecillitas fuerit ob caliditate, sanguis effluēs niger & crassus videbitur:

A sin fuerit frigida, erit sanguis tenuis, ablutio carnis recenter maectatæ similis: appellabiturque hic fluxus Hepaticus. vel defertur ab omnib. venis ob mutilatione alicuius membri, vel retentionem hæmorrhoid. vel menstruorum, aut fluxus sanguinis narium, eritque: defluens ruber & naturalis. Est autem vtraque harum fluxionū sine dolore, atque vbiuis à Galeno cruenta Dyfenteria appellatur. At si quod defluit, bilis fuerit, cum aliis quamplurimis humoribus, in extraneas qua-

B litates à putredine mutatis, appellari solet hic fluxus nomine generis Diarrhœa: cuius notæ sunt egestio biliosa, cum prædicta humorum diversitate, dolor nunquam in eodem loco persistens, sed omnia intestina, modo hinc modo illic veluti lacerans & diuellēs, multitudo excrementorum confertior, totiusque corporis repentina extenuatio. Vel erit, quod defertur pituita, quæ vel à stomacho aut cerebro descendit: & hæc vel salsa, vel acida, vel insipida. Quæ à cerebro descendit,

C dignoscitur per signa destillationis aut catarrhi, appellaturque hic fluxus à recentioribus Cerebralis. Qui verò à stomacho fit, discernetur per inappetentiam, per nauseam, per paucitate sitis, diceturque hic fluxus Stomachalis. Si pituita erit acida, dolor erit moderatus, iuuabiturque: venter à calidis. Si insipida, nullus omnino dolor infestabit. Si salsa, dolor erit vehementissimus, & sitis, & sæpe febris & abrasio intestinorum, quæ ferè semper dyfenteria fit. Si quod defertur nigrum

D fuerit, vel succus melancholicus purus non allatus, qui ob imbecillitatem splenis deicitur: appellaturque hic fluxus Splenicus, vel ut ipsi loquuntur, spleneticus: vel erit atra bilis generata, propter succi melancholici, vel fluxuæ bilis aduersionem. Atque inde eodem die plerūque fit lethalis dyfenteria, cancrique intestinorum. At si fluxus ventris sit primogenio affectu, vel erit ob malam intestinorum complexionem: & fluxus iste à recentioribus Stercorarius, vel stercoreosus dicitur.

E que enim intestina ob imbecillitatem continent excrementa, sed creberrimè egeruntur. Notæ huius fluxus sunt liquida, & non adeò foetida egestio, sub forma tamè stercoris, pituitæ commixta: modicus ventris dolor, exiccatio ad egestionem interdiu frequentior quam noctu, ac præcipuè sumpto cibo. Quod si talis mala complexio non intestina tantum, sed etiam ventriculum occupat, fluxio illa Lienteria, & aliquando Coeliaca appellatur, quæ maximè indicatur, quando cibus sum-

F ptus statim egeritur, nihil aut parū mutatus. Vel vitium erit in cōpositione, & tum generatur fluxus quem Chylosum appellant, quando sunt obstructæ venæ mesenterij, quod indicat chylus, cū fecæ liquida egestus nullius aut pauci admodum foetoris particeps. Vel erit ob cicatricem à dyfenteria in stomacho, aut intestinis relicta, euenitque inde altera species lientericæ, de qua loquitur Paulus. Vel erit solutio continui, id est, vlcera in intestinis, & hoc vel in superioribus, appellatur.

G que hic fluxus cōmuni nomine Dyfenteria: quæ acerrimus dolor intestinorum continuusque subsequitur, egestiones cruentæ & squamosæ: vel in intestino ultimo, quod rectum dicitur, & est

Fluxus chylosus